

K 65. narodeninám Ing. Alexandra Szokolaya, DrSc.

Jubilantom, ktorý sa 15. júla 1990 v plnom zdraví a tvorivej pracovnej aktivite dožíva 65 rokov, je predseda redakčnej rady nášho Bulletinu potravinárskeho výskumu, vedúci vedecký pracovník Výskumného ústavu potravinárskeho a jeho bývalý riaditeľ, pán Ing. Alexander Szokolay, DrSc.

Pred piatimi rokmi sme mu na počesť jeho 60. narodenín venovali dvojčíslo tohto časopisu s úvodným pozdravným článkom jeho učiteľa, priateľa a významného pedagóga prof. dr. Ing. Fridricha Görnera, DrSc.

Je pochopiteľné, že nie je ani potrebné pri príležitosti ďalšieho jubilea opakovať jeho životnú cestu, jeho úspechy, vyplývajúce z húževnatej práce a zodpovednosti voči spoločnosti, spolupracovníkom i vlastnej rodine.

Chceme stručne uviesť, že jubilant sa narodil v slovenskej obci v Tótkomloši v Maďarsku, odkiaľ sa jeho rodina po oslobodení presťahovala na Slovensko. Študoval na SVŠT a roku 1952 promoval na Chemickotechnologickej fakulte.

Svoje praktické skúsenosti začal nadobúdať r. 1951 v potravinárskej praxi, odkiaľ prešiel do vtedajšieho Výskumného ústavu potravinárskeho a po dvoch rokoch do rezortu zdravotníctva, t. j. na bývalý Výskumný ústav hygieny. Tu pracoval a neskôr viedol kolektív, ktorého práce vždy súviseli s potravinárstvom a výživou, ochranou človeka ako konzumenta pred škodlivinami i ochranou pôdneho fondu pred následkami chemizácie už v jej začiatočnom štádiu. Už ako radový pracovník upozornil na seba prácami v oblasti chémie a hygieny požívatín a najmä v problematike potravinárskych farbív, cez ktoré sa dostal k jeho celoživotnej „vášni“ – cudzorodým látkam. Ako vedúci odboru a neskôr námestník riaditeľa v uvedenej výskumnej oblasti intenzívne pokračoval, publikoval odborné a vedecké články, prednášal na Chemickotechnologickej fakulte SVŠT a renomovanou prácou vytvoril vedeckú školu pre pracovníkov v oblasti cudzorodých látok. To ho oprávňovalo predložiť doktorskú dizertačnú prácu, ktorú r. 1980 obhájil a získal hodnosť doktora technických vied.

Je autorom asi 300 vedeckých a odborných publikácií, z toho je 40 cudzojazyčných a 7 knižných. Publikácia Cudzorodé látky v požívatinách so spoluautorom Rosivalom vyšla vo verzii aj v NDR a ZSSR.

Aktívne sa zúčastňoval viac ako 15 rokov na zasadaniach komisie FAO/WHO CODEX ALIMENTARIUS pre posudzovanie noriem v oblasti cudzorodých látok, v komisiách SAV, ČSAZ, je členom vedeckých rád VŠ a VÚ, komisie pre udeľovanie vedeckých hodností a vykonáva ďalší rad funkcií, najmä ako koordinátor výskumných úloh, oponent výskumných úloh a pod.

Svojou pedagogickou činnosťou na CHTF SVŠT uplatňuje najnovšie poznatky z oblasti cudzorodých látok a kvality potravín.

Vo funkcii riaditeľa vytvoril novú koncepciu ústavu, zameranú na prierezové témy, najmä na kvalitu potravín a biotechnológiu. Okrem prípravy námetov na výskum plnil i ďalšie úlohy, medzi nimi najmä zriadenie strediska pre metodické vedenie, vyhodnocovanie a interpretácie výsledkov monitorizácie cudzorodých látok, začatie výstavby novej prevádzkovo-laboratórnej budovy ústavu a vybavenie laboratórnych pracovísk v Modre. Zaviedol objektívne hodnotenie tvorivej činnosti vysokoškolských pracovníkov, ktoré sa naďalej zdokonaľuje.

Za dosiahnuté výsledky mu udelili mnohé uznanie, diplomy, odborové, rezortné i štátne vyznamenanie.

Veríme, že svoje bohaté poznatky a skúsenosti bude ešte dlho odovzdávať svojim mladším spolupracovníkom a bude oporou vedeniu ústavu ako erudovaný vedecký pracovník pri jeho ďalšom rozvoji, k čomu mu želáme do ďalších rokov veľa síl a zdravia.

Redakcia časopisu